

Розв'язання задач

Шкільний етап Київської відкритої олімпіади з лінгвістики. 2015/16 н. р.

1. Ігбо

Маємо чотири базових слова мовою ігбо:

na — у, *enu* — верх, *okpuru* — низ, *akükü* — бік.

Решта слів утворюються приписуванням спереду до відповідного іменника частки *n'*, яка, судячи з усього, є короткою формою прийменника *na*. Подібне явище спостерігаємо і в українській мові:

$n'enu = na + enu = у + верх = уверху = над,$
 $n'okpuru = na + okpuru = у + низ = унизу = під,$
 $n'akükü = na + akükü = у + бік = у боці = поруч.$

2. Хайда

Не завжди поняття, що виражається одним словом в одній мові, можна виразити єдиним словом і в іншій мові (наприклад, російське *участвовать* українською мусимо перекладати двома словами: 'брати участь'). З цієї причини кількість слів у виразах мовою хайда та в їхніх українських перекладах не завжди збігається. Наприклад:

Дієслова	
<i>ta k'udlán-gang</i>	малювати
<i>skáadaanggang</i>	збирати ягоди
<i>stl'a kingáanggang</i>	грати на гітарі
<i>k'u xajáanggang</i>	курити
<i>káajuugang</i>	полювати
<i>ḱ'íigaangang</i>	розповідати побрехеньки

При цьому займенники 'ми' і 'ти' перекладаються як *t'aláng* і *dáng* відповідно. Щоб утворити назву людини, ми використовуємо конструкцію *nang* + стать + вік (або просто *nang* + стать), де:

Стать	
<i>íihlangáa</i>	людина чоловічої статі
<i>jáadaa</i>	людина жіночої статі

Вік	
<i>xajúu</i>	дуже молода людина
<i>ḱ'ayáa</i>	стара людина

Структура речення у мові хайда — підмет, потім присудок.

Тепер ми готові дати відповіді.

Завдання 1. Правильними є перше й четверте речення. Переклади:

T'aláng káajuugang.

Ми полюємо.

Nang íihlangáa xajúu stl'a kingáanggang.

Хлопчик грає на гітарі.

Завдання 2:

Хлопчик збирає ягоди.

Nang íihlangáa hajúu skáadaanggang.

Жінка малює.

Nang jáadaa ta k'udlán-gang.

3. Чукотська мова

Базові числа					
1	<i>ы́ннэн</i>	5	<i>мытлы́нэн</i>	9	<i>қонъачгынкэн</i>
2	<i>нурэ́қ</i>	6	<i>ы́ннанмытлы́нэн</i>	10	<i>мынгыткэн</i>
3	<i>ныро́қ</i>	7	<i>нэ́ръамытлы́нэн</i>	15	<i>кылгынкэн</i>
4	<i>ныра́қ</i>	8	<i>амны́рооткэн</i>	20	<i>қликкин</i>

Числа від 11 до 14 записуються як $10 + k + \text{парол}$ (при цьому *нурэ́қ парол* завжди переходить у *нурэ́парол*, *ныро́қ парол* — у *нырэ́парол*, а *ныра́қ парол* — у *нырэ́апарол*). Числа від 16 до 19 аналогічним чином записуються як $15 + k + \text{парол}$, а числа від 21 до 30 — як $20 + k + \text{парол}$.

Для чисел 40, 60 і 80 використовуємо запис $k \times 20$, при цьому між словами пробілу не ставимо, а у випадку з числами 60 і 80 замість форми *қликкин* для числа 20 використовуємо дещо інше — *қлеккэн*. Насамкінець, для чисел від 41 до 50, від 61 до 70 та від 81 до 90 використовуємо записи $40 + k + \text{парол}$, $60 + k + \text{парол}$ і $80 + k + \text{парол}$ відповідно.

Тепер наведемо відповіді до завдань.

Завдання 1:

① $1 + 3 = 4$,

④ $6 + 3 = 9$,

⑦ $25 + 17 = 42$,

② $2 \times 5 = 10$,

⑤ $13 + 3 = 16$,

⑧ $2 \times 6 = 12$.

③ $21 + 7 = 28$,

⑥ $8 + 22 = 30$,

Завдання 2:

қликкин — 20, *ныро́ққлеккэн* — 60, *ныра́ққлеккэн нырэ́апарол* — 84.

Завдання 3:

11 — *мынгыткэн ы́ннэн парол*, 15 — *кылгынкэн*,
29 — *қликкин қонъачгынкэн парол*, 67 — *ныро́ққлеккэн нэ́ръамытлы́нэн парол*.

4. Місяці

Вкажемо закономірності, які можна послідовно встановити в процесі розв'язування задачі і які в сукупності дозволяють повністю відновити відповідь:

- У латвійській мові назви місяців закінчуються на *-ijs*, *-is* або *-ts*. Характерною ознакою цієї мови є наявність горизонтальної риски над літерами окремих слів.
- У румунській мові назви місяців закінчуються на *-ie* за винятком двох місяців. Характерними ознаками цієї мови є відсутність у назвах діакритичних знаків, а також використання в деяких випадках літери *i* там, де в інших мовах стоять приголосні (*j* та *v*).

— В угорській мові назви місяців закінчуються на *-us*, *-er* та *-ár* за винятком одного місяця. Характерними ознаками цієї мови є сполучення літер *sz* та наявність похилої риски над літерами окремих слів.

Якщо подати відповідь у вигляді таблиці, впорядкувавши місяці від січня до грудня і додатково включивши до таблиці назви травня, матимемо:

Латвійська	janvāris	februāris	marts	aprīlis	<i>maijs</i>	jūnijs
Румунська	ianuarie	februarie	martie	aprilie	<i>mai</i>	iunie
Угорська	január	február	március	április	<i>május</i>	június

Латвійська	jūlijs	augusts	septembris	oktobris	novembris	decembris
Румунська	iulie	august	septembrie	octombrie	noiembrie	decembrie
Угорська	július	augusztus	szeptember	október	november	december